

تجزیه و تحلیل
۲۲ سونات پیانوی موتزارت
(به همراه تعاریفی از فرم‌های مختلف موسیقی)

Shiraz-Beethoven.ir

مترجم
مریم تحویل‌داری

فهرست

۹.....	مقدمه مترجم.....
۱۱.....	تعاریف مختصری از فرم‌های مختلف موسیقی.....
۱۱.....	فرم سونات.....
۱۳.....	فرم سونات خلاصه شده (یا فرم سونات تغییر یافته).....
۱۴.....	فرم اپیزودیک.....
۱۴.....	فرم منوئت و تریو (منوئه تریو).....
۱۵.....	ایر یا واریاسیون (تم و واریاسیون).....
۱۵.....	فرم روندوی ساده و یا قدیمی.....
۱۵.....	فرم روندو- سونات یا روندوی مدرن.....
۱۶.....	فرم روندو- سونات.....
۱۷.....	طرح کلی فرم‌های سونات، روندوی قدیمی و روندو- سونات.....
۱۸.....	فرم دوتایی یا دو قسمتی ساده.....
۱۸.....	فرم ساده سه قسمتی (ترنری).....
۲۱.....	فرم هر یک از موومان‌ها در سونات‌های موتزارت.....
۲۳.....	تجزیه و تحلیل بیست و دو سونات پیانویی موتزارت.....
۲۳.....	سونات شماره ۱.....
۲۵.....	سونات شماره ۲.....

۲۹	سونات شماره ۴
۳۲	سونات شماره ۵
۳۴	سونات شماره ۶
۳۷	سونات شماره ۷
۴۰	سونات شماره ۸
۴۲	سونات شماره ۹
۴۵	سونات شماره ۱۰
۴۷	سونات شماره ۱۱
۵۰	سونات شماره ۱۲
۵۲	سونات شماره ۱۳
۵۵	فانتزی و سونات شماره ۱۴
۵۶	سونات شماره ۱۴
۵۸	سونات شماره ۱۵
۶۱	سونات شماره ۱۶
۶۳	سونات شماره ۱۷
۶۵	سونات شماره ۱۸
۶۸	سونات شماره ۱۹
۷۰	سونات شماره ۲۰
۷۳	سونات شماره ۲۱
۷۴	سونات شماره ۲۲

مقدمه مترجم

ولفگانگ آمادئوس موتزارت (۱۷۵۶-۱۷۹۱) آهنگساز برجسته اتریشی و نابغه دوران کلاسیک است و ارزش آثارش آنچنان است که بارها و بارها در طول تاریخ اجرا شده و مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. این قطعات چنان دقیق تصنیف شده‌اند که همچنان به‌عنوان بهترین آثار در جهت آموزش موسیقی و آهنگسازی شمرده می‌شوند. آثار این آهنگساز چه از منظر زیبایی شناسانه و چه از منظر عملی به‌عنوان الگویی ارزشمند پیگیری می‌شوند و جزء اصلی و جدایی ناپذیر رپرتوار دوران درخشان کلاسیک هستند.

این آهنگساز در فرم‌ها و قالب‌های مهم و اثرگذار موسیقی مانند سونات، سمفونی، کنسرتو و غیره آثار بسیاری خلق کرده است که هر یک راهگشای خلق آثاری دیگر در ادوار مختلف بوده‌اند.

بررسی عناصر سازنده موسیقی چون: ملودی، ریتم، متر، هارمونی، کنترپوان، بافت، ارکستراسیون، فرم و ساختار قطعات در شناخت بهتر آثار و درک کامل تر آنها نقش قابل توجهی دارد.

در آثار هنری فرم عنصر ایجاد تناسب و هماهنگی محسوب می‌شود و در موسیقی به‌عنوان یکی از عوامل ایجاد وحدت و انسجام قطعات است. هر یک از فرم‌های موسیقی ساختار و چهارچوب مخصوص به خود را دارند ولی با وجود چنین قالب‌هایی همچنان آثار متنوع و متفاوتی در هر کدام تصنیف می‌شوند.

سونات یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین فرم‌سازی در موسیقی است که بیشتر آهنگسازان

بنام، شاهکارهای بسیاری در این قالب خلق کرده‌اند. به واسطه شناخت کامل فرم سونات آهنگساز می‌تواند در قالب‌های بزرگتری همچون سمفونی و کنسرتو قطعه بسازد.

در ابتدای این کتاب تعاریفی جامع از چند فرم مهم موسیقی مانند: دوتایی (باینری)، سه تایی (ترنری)، منوئه، روندوی قدیمی، روندو - سونات، تم و واریاسون و... ارائه شده است و در ادامه تمامی سونات‌های پیانویی موتزارت (۲۲ سونات) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. تأمل دقیق در این آنالیزها راه شناخت و اجرای بهتر سونات‌ها را میسر می‌سازد و از آنجا که کمبود منابع در جهت بررسی فرمال این قطعات وجود دارد می‌توان از این کتاب به‌عنوان یک منبع مفید در کنار منابع معتبر دیگر در مراکز دانشگاهی و آکادمیک و مؤسسات موسیقی بهره برد.

تجزیه و تحلیل بیست و دو سونات پیانویی موتزارت

سونات شماره ۱

(طبق ویرایش Pauer)

• طبق ویرایش Cotta سونات شماره ۵

• طبق ویرایش Peters سونات شماره ۱۶

• طبق ویرایش Riemann سونات شماره ۱۱

اعداد کوچک داخل پرانتز در کنار شماره میزان‌ها نمایانگر ضرب یا قسمتی از ضرب در میزان هستند.

تجزیه و تحلیل موومان اول

موومان اول. آلگرو Allegro. دو ماژور. فرم سونات

A. اکسپوزیسیون (ارائه تم‌ها)			B. دولوپمان (بسط و گسترش)		ریکاپیتولاسیون A2 (ارائه مجدد)		
میزان‌های ۱-۱۶ ^(۱)	تم اصلی	تالیته دو ماژور	میزان‌های ۳۹-۵۷		میزان‌های ۵۸-۶۹	تم اصلی	تالیته دو ماژور
۱۶ ^(۲) -۱۹	انتقال				۷۰-۷۴ ^(۲)	انتقال	
۲۰-۳۸	تم دوم	شل ماژور			۷۴ ^(۳) -۹۹ ^(۳)	تم دوم	دو ماژور
					۹۹ ^(-۳) -۱۰۰	کُدا	

دولاخت تکرار

دولاخت تکرار

نکات مهم

الف) Closing Section (بخش خاتمه دهنده) تم دوم در بخش اکسپوزیسیون از میزان ۳۱ شروع می‌شود و همچنین در بخش ارائه مجدد (ریکاپیتولاسیون) نیز از میزان ۹۲ آغاز می‌شود. گدای کوچکی که تا اندازه‌ای حس و حالت خاتمه را به موومان می‌دهد نیز در انتها دیده می‌شود.

تجزیه و تحلیل موومان دوم

موومان دوم. آندانته Andante. فا ماژور. فرم سونات

اکسپوزیسیون A. (ارائه تم‌ها)			دولوپمان B. (بسط و گسترش)	ریکاپیتولاسیون A2 (ارائه مجدد)		
میزان‌های ۱-۱۰ ^(۳)	تم اصلی	تالیته فا ماژور	میزان‌های ۲۸ ^(-۳) - ۴۲	میزان‌های ۴۳-۵۰ ^(۳)	تم اصلی	تالیته فا ماژور
۱۱-۲۸ ^(۳)	تم دوم (به الف نگاه کنید)	دو ماژور		۵۱-۷۴	تم دوم (به الف نگاه کنید)	فا ماژور

دولا خط تکرار

دولا خط تکرار

نکات مهم

الف) Closing Section (بخش خاتمه دهنده) تم دوم در بخش اکسپوزیسیون از میزان ۲۶ شروع می‌شود. این Closing Section در بخش ارائه مجدد (ریکاپیتولاسیون) از میزان ۶۸^(-۳) همراه با فیگورهای از تم اصلی شروع می‌شود با این تفاوت که در بخش اکسپوزیسیون گدا وجود ندارد.

تجزیه و تحلیل موومان سوم

موومان سوم. آلگرو Allegro. دو ماژور. فرم سونات

اکسپوزیسیون A. (ارائه تم‌ها)			دولوپمان B. (بسط و گسترش)	ریکاپیتولاسیون A2 (ارائه مجدد)		
میزان‌های ۱-۱۰ ^(۳)	تم اصلی	تالیته دو ماژور	میزان‌های ۵۶ ^(-۳) - ۸۶	میزان‌های ۸۶ ^(-۳) - ۹۶ ^(۳)	تم اصلی	تالیته دو ماژور
۱۰ ^(-۳) - ۲۲ ^(۱)	انتقال			۹۶ ^(-۳) - ۱۰۸ ^(۱)	انتقال	
۲۲ ^(-۳) - ۵۶ ^(۱)	تم دوم (به الف نگاه کنید)	نشل ماژور		۱۰۸ ^(-۳) - ۱۳۲ ^(۱)	تم دوم گدا	دو ماژور

دولا خط تکرار

دولا خط تکرار

نکات مهم

الف) تم دوم از سه قسمت تشکیل می‌شود. قسمت اول از میزان $22^{(-2)}$ ، قسمت دوم از میزان $38^{(2)}$ و Closing Section (بخش خاتمه دهنده) از میزان $46^{(-1)}$.

در بخش ارائه مجدد (ریکاپیتولاسیون) موسیقی مجدداً تا میزان ۱۳۲ تکرار می‌شود و یک گدا که از الگوهای سازنده تم دوم به خصوص Closing Section بهره می‌برد مشاهده می‌شود. (باید به این نکته اشاره کنیم که استفاده از الگوها و المان‌های سازنده Closing Section در گدا رایج نیست.)

سونات شماره ۲

(طبق ویرایش Pauer)

• طبق ویرایش Cotta سونات شماره ۶

• طبق ویرایش Peters سونات شماره ۱۱

• طبق ویرایش Riemann سونات شماره ۵

اعداد کوچک داخل پرانتز در کنار شماره میزان‌ها نمایانگر ضرب یا قسمتی از ضرب در میزان هستند.

تجزیه و تحلیل موومان اول

موومان اول. آلگرو *Allegro assai*. فا ماژور. فرم سونات

A. اکسپوزیسیون (ارائه تم‌ها)		B. دولوپمان (بسط و گسترش)	ریکاپیتولاسیون A2 (ارائه مجدد)		
میزان‌های ۱-۱۳ ^(۱)	تم اصلی	تنالیتنه فا ماژور	میزان‌های ۵۷-۸۲	میزان‌های ۸۳-۹۵ ^(۱)	تنالیتنه دو ماژور
۱۳-۲۶	انتقال			۹۵-۱۰۸	تم اصلی انتقال
۲۷-۵۶	تم دوم (به الف نگاه کنید)	دو ماژور		۱۰۹-۱۴۴	تم دوم
دولاخت تکرار			دولاخت تکرار		

نکات مهم

الف) Closing Section (بخش خاتمه دهنده) تم دوم در بخش اکسپوزیسیون از میزان ۴۳ و در بخش ارائه مجدد (ریکاپیتولاسیون) از میزان ۱۳۱ آغاز می‌شود. گدا وجود ندارد.